1857. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 1 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 31 Maart.

Bij Kon. besluit is aan den Notaris E. H. Geraerds Thesingh vergund zijne standplaats van Hazerswoude naar deze gemeente over te brengen.

— Door den Gemeenteraad van Arnhem is tot Conrector aan het stedelijk gymnasium aldaar benoemd de Heer Dr. S. H. Rinkes, Praeceptor aan het gymnasium alhier.

— Uit het *Journal Mensuel des travaux de l'Académie nationale agricole, manufacturière et commerciale et de la Société française de statistique universelle* van Jan. en Feb. 1857, blijkt dat de HH. J. C. Zaalberg & Zoon, Fabriekanten alhier, bij de inzending van geverwde wollen stoffen op de tentoonstelling te Parijs in 1855—56, door de *Académie Nationale*, voor de kleuren bekroond zijn met de tweede of zilveren medaille.

— Het *Hbl.* bevat het volgende: Men verzoekt ons te melden, dat het ons uit Zaandam medegedeelde gerucht, alsof zekere H. op zijn sterfbed zoude bekend hebben op 19 Nov. 1845 den brand te hebben gesticht, waaraan in der tijd Klaas Klut is schuldig verklaard, bij onderzoek is bevonden ten eenenmale ongegrond te zijn.

— Te Rotterdam is eene eerste algemeene vergadering van aandeelhouders, der aldaar op te rigten diergaarde gehouden. In plaats van de verlangde f 200,000, was er voor nagenoeg f 300,000 ingeschreven, zoodat besloten is, het maatschappelijk kapitaal met f 100,000 te vermeerderen.

— Het bouwen eener cellulaire gevangenis te Tiel is aangenomen door den Heer Mafrus, te Lent, voor f 48,400.

— De *Arnh. Cour.* deelt het overlijden mede van Thomas Peters, van wien nog onlangs door ons is melding gemaakt. Geboren te Leeuwarden den 6den April 1745, zou hij eerstdaags zijn 113de jaar zijn ingetreden. Na [illegible] als regementskind bij het leger opgenomen en ging reeds vroegtijdig naar Zwitserland, alwaar hij in de hoofdplaatsen van bijna alle kantons als soldaat diende, vervolgens is hij bijna 2 jaren te Rome in bezetting geweest en heeft daarna in 1798 onder Napoleon den veldtogt naar Egypte mede gemaakt, welk een en ander hij nog voor korten tijd met levendige kleuren wist te verhalen. Tot in zijne laatste dagen mogt hij zich nog in het bezit van bijna al zijne zintuigen verheugen en, behalve dat een plaatselijk ongemak hem reeds 3 jaren in zijne woonstede terughield, genoot hij overigens nog eene goede gezondheid.

— De Heer H. J. Sinkel, onlangs te Cleef overleden, vroeger woonachtig op een buitengoed onder Maarssen, heeft aan de armen der R. K. gemeente, tot welke hij behoorde, een 16de deel zijner nalatenschap geschonken; aan de Hervormde diaconie en aan de armen der kleine Israëlitische gemeente ieder een 32ste deel; terwijl hij eindelijk aan de armen van Kloppenburg, in Hanover, waar hij geboren is, een 8ste deel zijner nalatenschap heeft gelegateerd, zoodat hij in het geheel een 4de van zijn vermogen aan de armen heeft geschonken. Het vermogen van den Heer Sinkel was zeer aanzienlijk.

's GRAVENHAGE, 31 Maart.

Men weet dat, drie weken geleden, een der pinken van den reeder A. Pronk op het strand eene belangrijke schade heeft bekomen, welke grootendeels door de bemanning moet ingewonnen worden. Thans verneemt men, dat het Z. M. den Koning behaagd heeft eene gratificatie van f 100 aan die visschers te schenken.

— Ten gevolge van het diner, dat H. M. de Koningin-Moeder heden aan de leden van het corps diplomatique met hunne Dames geeft, zal het aangekondigde diner van den Minister van Buitenl. Zaken geen voortgang hebben.

— De Ministers van Finantiën heeft ter algemeene kennis gebragt, dat gedurende het jaar 1856 zijn vervaardigd, en deels hier te lande in omloop gebragt, deels naar Nederlandsch Indië verzonden, de navolgende muntspeciën, te weten: A. Voor rekening van het Rijk: ten behoeve van de circulatie hier te lande: 1,000,000 tien-cents-stukken; ten behoeve van de circulatie in 's Rijks overzeesche bezittingen 900,000 gulden; 3,000,000 guldens; 2,400,000 2½ cents-stukken; 67,800,000 cents en 10,600,000 halve cents. B. Voor rekening van particulieren: 909,845 rijksdaalders, 4,054,661 guldens; te zamen uitmakende een geldelijk bedrag van f 8,423,623.50.

— Bij het Ministerie van Oorlog is onder het postmerk Maastricht ontvangen eene aangeteekende, doch ongeteekende missive, inhoudende twee bankbilletten elk à f 300, met de aanwijzing: *Restitutie aan het Departement van Oorlog, met beleefd verzoek van melding van ontvangst in de Courant.* Deze gelden zijn aan den Minister van Finantiën, ten bate der schatkist, verzonden.

— Naar men verneemt, zijn de nadere inlichtingen door den Minister van Kolonien omtrent het reglement op de drukpers in Nederl. Indië, aan de Staten-Generaal ingediend.

— Eergisteren is alhier overleden de Heer J. F. Barnier. Hij had sedert 1813 in onderscheidene betrekkingen, laatstelijk als Secretaris, aan deze gemeente belangrijke diensten bewezen.

— Naar men verneemt, is door het Klassikale Kerkbestuur, op de ingediende bezwaren van de Predikanten Kraaijenbelt, du Cloux en Verhoeff, tegen den Predikant Zaalberg en strekkende tot ontslag uit zijne predikdienst, reeds eene afwijzende beschikking genomen, en zullen die beklagers zich nu tot Z. M. den Koning wenden.

AMSTERDAM, 30 Maart.

Zaturdag ll. hield de Natuurkundige Afdeeling van de Kon. Akademie van Wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de HH. Bierens de Haan, van Hasselt, van Rees, W. Vrolik, Matthes, van der Hoeven, van der Boon Mesch, Oudemans, Miquel, Mulder, Schlegel, Delprat, Harting, Halbertsma, Lobatto, Schroeder van der Kolk, de Vriese, Buys Ballot, Storm Buysing, v. Kerkwijk, Stamkart, Voorhelm Schneevoogt, van Breda, van Geuns, Donders en G. Vrolik.

De HH. Kaiser, v. Oordt, v. d. Kun en G. J. Mulder gaven kennis verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen, de beide eersten ook wegens het niet vervullen van spreekbeurten.

De Heer van Breda deed eene mededeeling over eene metselspecie met spelden, naalden, enz., in Friesland gevonden, en stelt die ter beschikking der Commissie, belast met verslag uit te brengen over den brief van den Heer Leemans, over soortgelijk onderwerp.

Op een brief, kennis gevende van het overlijden van den Heer Dumont te Luik, is besloten in het proces-verbaal het leedwezen van de Academie uit te drukken over het afsterven van dien geoloog.

Op een brief van den Minister van Binnenl. Zaken, kennis gevende, dat de Koning eene Commissie heeft benoemd tot onderzoek van den tijd en de kosten welke de zamenstelling zou eischen van een boekwerk over de insecten, welke schadelijk zijn voor den landbouw; naar aanleiding van het voorstel van den Heer Wttewaal; de Commissie bestaat uit de HH. Mulder en Snellen van Vollenhoven.

Tot onderzoek van het door den Heer Harting ter tafel gebragt model eener reddingboot, uitgevonden door den Heer A. E. Maas, te Scheveningen, zijn benoemd de HH. v. Oordt, Glavimans en van Rees.

Daarna heeft de Heer Donders, ter vervulling zijner spreekbeurt, het in de vorige vergadering kortelijk medegedeelde, omtrent eene physisch-physiologische analyse der spraak, breedvoeriger behandeld. Spr. bepaalde zich ditmaal tot den physischen aard der vocalen en toonde aan, dat deze bestaan uit den klank der stem, gepaard met een geruisch van eene bepaalde hoogte.

De Heer van Hasselt spreekt over de vergiftiging door strychnine en de herkenningsmiddelen daarvan. Een uittreksel van die voordragt zal in het proces-verbaal worden opgenomen.

De Heer Miquel bood voor de verslagen en mededeelingen aan, eene beschrijving van een op Sumatra nieuw ontdekte plantenvorm van het geslacht Teismannia, aldus genoemd naar den ontdekker, den Heer Teisman, Hortulanus te Batavia.

De Heer Buys Ballot sprak over den loop van den zeestroom ten zuiden van de Kaap de Goede Hoop.

Daarna is de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 Maart.

In den Senaat is dezer dagen bij de Regering aangedrongen op den aanleg van eenen spoorweg tusschen Antwerpen en de Duitsche grenzen, daar anders Nederland door eenen in die rigting ontworpen spoorweg den doorvoerhandel aan Belgie zou onttrekken. Van regeringswege is geantwoord, dat die raad niet opgevolgd kan worden, omdat men daardoor het vervoer van de reeds bestaande spoorweglijnen zou afleiden.

— Bij den Gemeenteraad alhier is eene geldelijke ondersteuning gevraagd voor de uitgave van de werken van Philips van Marnix van St. Aldegonde.

— De *Observateur* deelt mede, dat er in de veeartsenijschool van den Staat een betreurenswaardig voorval heeft plaats gehad. De vacantie moest op Zaturdag 28 beginnen, maar de kweekelingen hebben niet voor den volgenden dag die inrigting mogen verlaten. De geestelijke met het godsdienstig onderwijs belast, had, ingevolge bevel uit Mechelen, geëischt dat de leerlingen voor hun vertrek hunne Paasch-communie hielden. Het oogmerk was eenige der oudste kweekelingen, tegen hun verlangen, aan deze verrigting te doen deelnemen. Genoemd blad ziet in dezen dwang eene verkrachting van de vrijheid van geweten.

— Heden zal alhier ten tooneele worden gevoerd een in de Vlaamsche taal opgesteld stuk getiteld: *Willem de Zwijger*. Naar men zegt, zal het Hof die voorstelling bijwonen.

— Voor de oprigting eener Maatschappij van handel en nijverheid te Antwerpen, waartoe onlangs is besloten, zijn zoo veel inschrijvingen ontvangen, dat ieder inschrijver slechts een half pCt. van het door hem ingeschrevene bedrag in aandeelen zal ontvangen. Het gezamentlijke bedrag der uit het binnen- en het buitenland ontvangen inschrijvingen is 283,935,500 fr.

— Dezer dagen vervoegde zich een welgekleed persoon in eenen liqueurwinkel te Antwerpen en eischte een glaasje liqueur. Terwijl dit ingeschonken werd, maakte hij zich meester van de eerste flesch, die hij kon magtig worden en zette het op een loopen. De verkooper gaf zich de moeite niet hem te vervolgen; want hij had een flesch met gekleurd water gestolen, die men gewoonlijk ter versiering voor de glazen zet.

ENGELAND.

LONDEN, 29 Maart.

Lord Cowley, onze Gezant te Parijs, zal ter belooning zijner bewezene diensten tot de waardigheid van Graaf worden verheven.

— Tusschen onze Regering en die van Marocco is een algemeen verdrag van handel en zeevaart gesloten. Bij dit verdrag is o. a. bepaald dat Engeland in iedere haven van Marocco waar het zulks noodig acht Consuls zal kunnen vestigen, hetwelk veel tot beteugeling der roovers zal bijdragen.

— Alhier is het berigt aangebragt, dat de Keizer van China het gedrag van den Onderkoning van Canton had afgekeurd en van zijnen wil tot verzoening met de Europeanen had doen blijken. Men hecht aan dit berigt niet veel, misschien wel verzonnen om eene voor de Regering gunstige leiding der verkiezingen te bewerken.

— Van wege de Admiraliteit te Suez is het berigt overgezonden, dat er op den 8sten Februarij jl. op 40 mijlen van Boeshir een veldslag is voorgevallen, tusschen onze ruiterij van Bombay en de Perzische ruiterij. Dit gevecht eindigde met de geheele nederlaag der laatstgenoemde, die 700 dooden op het slagveld liet, terwijl de onzen slechts 10 dooden en 62 gekwetsten telden, en daarenboven nog 100 gevangenen in handen kregen. Te bejammeren is het dat men nu, nadat de vrede reeds tot stand is gekomen, nog een dusdanig berigt moet vernemen.

— De verkiezingen schijnen over 't algemeen gunstig voor het bestaande Ministerie af te loopen. Voor deze stad zijn de Heeren Russell, Rothschild, Duke en Crawford gekozen. Lord Palmerston is te Tiverton herkozen, Gibson en Bright zijn niet herkozen, hoezeer zij ieder meer dan 2000 stemmen op zich hadden vereenigd. Te Huttersfield heeft de Heer Cobden het onderspit gedolven; hij verkreeg 587, zijn tegenstander is met 833 stemmen gekozen. Te Salford heeft Armitage moeten wijken voor den Regerings-candidaat Massey. De Heer Stanley is te Lynn, en de Heer Peel te Tamworth gekozen, zoo ook de Heer Gladstone door de Hoogeschool te Oxford. De overige verkiezingen zijn nagenoeg in gelijken zin uitgevallen. Hoewel sommigen de overwinningen der Regering te breed uitmeten, kan men stellig aannemen dat zij nu reeds een 25-tal aanhangers in het Lagerhuis heeft gewonnen. De niet-herkiezing van Cobden, Bright en Milner wordt algemeen betreurd, van wege hunne kennis in handel en nijverheid, en is eene nederlaag voor de oppositie, maar daarentegen is de herkiezing van Lord Russell een slag voor Lord Palmerston en eene veroordeeling zijner staatkunde.

Volgens de *Times* moet men niet verwachten, dat er in het Lagerhuis eene vast aaneen geslotene schare van leden zal zijn, op wier stem en ondersteuning het Ministerie staat kan maken: in tegendeel, het eigenaardige van het nieuwe Huis zal zijn, dat het geen bepaald karakter heeft, dat het vele leden telt welke aan geene partij verknocht zijn, noch zich bij hunne verkiezing door bepaalde verklaringen gebonden hebben en die alzoo telkens naar de inzigten van het oogenblik zullen kunnen en willen stemmen.

— Te Liverpool heeft bij de verkiezingen een ongeluk plaats gehad, hetwelk groote gevolgen had kunnen hebben. In het drukst van den verkiezingsstrijd, namelijk bij het opsteken der handen, bezweek de stellaadje, waarop de leden der vrijzinnige partij zich bevonden, en werd menigeen in meerdere of mindere mate gekwetst. De verkiezing moest 2 uren uitgesteld worden, tot dat de stellaadje weder was hersteld. Weldra werd het gerucht verspreid, dat de behoudsmannen de balken, die den vloer droegen, hadden doorgezaagd.

— Te Harwich is ter aarde besteld een lijk, dat voor eenige dagen in de monding van den Theems was komen aandrijven. Het was het stoffelijk overschot van den ongelukkigen Mortelman, den overbrenger der brievenmaal aan boord van de onlangs vergane postboot *Violet*.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Maart.

In de zaak van Neufchâtel is nog geene verandering gekomen. In deze week zal de conferentie geene zitting houden. Men verzekert dat eene der grootste zwarigheden van den Zwitsersche gevolmagtigde bestaat in het goedkeuren van de geldelijke schadeloosstelling door den Koning van Pruissen geëischt.

— De door onze Regering benoemde Consul te Batavia in Neêrl. Indië zal, uithoofde van de dure levenswijze aldaar, eene bezoldiging van 60,000 fr. genieten. Die te Padang 18,000 fr.

— De *Presse* heeft eene waarschuwing van de Regering ontvangen wegens een voor den Pauselijken Stoel beleedigend artikel, dat in een feuilleton van George Sand was opgenomen. Ook *l'Univers* heeft eene waarschuwing ontvangen, uithoofde van het medegedeelde betoog, waarin de schrijvers van dat blad hun leedwezen aan den dag hebben gelegd over de omstandigheid, dat de zaak van den Bisschop van Moulins aan de beslissing aan den Staatsraad is onderworpen. Genoemd betoog wordt strijdig geacht met den eerbied, welke men verschuldigd is aan de wetten van den Staat. In weerwil dezer waarschuwing laat zich de Heer Veuillot zeer scherp uit over de officiële verklaring, vroeger in den *Moniteur* geplaatst, en doet hij het uitkomen, dat de wijze, waarop de Regering zich uitlaat tegen den Bisschop van Moulins, en zich niet ontziet diens gedrag afkeurens-waardig te noemen, voor dat de Staatsraad heeft beslist, op het minst genomen zeer vreemd moet worden genoemd.

— Sedert lang deed zich bij de Protestantsche gemeente alhier de behoefte gevoelen tot vermeerdering van het getal harer Leeraars. Hierin is thans op eene onverwachte wijze te gemoet gekomen. De gift van een onbekende stelt den Kerkeraad in de gelegenheid, althans in de meest dringende behoeften te voorzien. Gedurende 3 jaren zal de Kerkeraad jaarlijks over eene som van 12,000 fr. kunnen beschikken, onder bepaling dat daarvoor 4 Hulppredikers zullen aangesteld worden, waarvan er een in het Hoogduitsch zal moeten prediken ten behoeve van het groote aantal werklieden, dat zich uit Duitschland of den Elzas te Parijs vestigt.

— Een koopman in de straat Montmorency alhier woonachtig, verkeerde aanhoudend in de vrees van bestolen te worden, zoodat hij zijn geld en zijne papieren van waarde nu hier dan daar in huis verborg; zoo had hij nu onlangs een kagchel, welke nooit brandde, tot bewaarplaats van geld en bankbiljetten gekozen. Ten gevolge eener bijzondere omstandigheid deed zijne echtgenoote, terwijl haar man afwezig was, den kagchel aanleggen, welke bij de tehuiskomst van den handelaar helder brandde. Niemand begreep in het eerst de kreten van wanhoop, door hem geuit, doch toen hij zich had kunnen verklaren, haastte men zich het vuur uit te dooven; de goudstukken werden nog zwart gebrand teruggevonden, doch van de papieren van waarde was geen spoor meer te vinden. Die bedroegen eene waarde van 1200 fr.

— Door de policie is een 40-tal personen in hechtenis genomen, leden van een geheim genootschap, dat zich den naam van »veemgerigt" had gegeven.

— De Heer Louis Marguerite, Directeur der Parijsche gascompagnie, is in 78-jarigen ouderdom overleden. Hij was vroeger opkooper van *contremarques* aan de schouwburgen, huwde later met eene tooneelspelster, en was op het laatst van zijn leven Ridder van het Legioen van Eer en bezitter van 8 tot 10 millioen fr.

— Volgens de *Patrie* kan men de komst van den Rusisschen Grootvorst Constantijn te Toulon, tusschen den 20sten en den 22sten April te gemoet zien. Prins Napoleon zal hem aldaar ontvangen.

SPANJE.

MADRID, 25 Maart.

De verkiezingen in deze hoofdstad zijn gunstig voor de Regering afgeloopen, even als in de geheele provincie van Madrid. De Heeren Martinez de la Rosa, Goyenecha, Serrano, en de Hertog van Alba zijn verkozen.

De Infant Don Enriquez, aan wien vroeger Salamanca als verblijfplaats is aangewezen, heeft een manifest aan de kiezers uitgevaardigd, waarin hij de hem aangeboden candidatuur aannemende, o. a. zegt, dat vroeger door zijne geboorte nabij den troon geplaatst zijnde, hij veel ondervinding heeft opgedaan, en de kwalen heeft leeren kennen waaraan het volk lijdt, en die in hooge kringen voorbij worden gezien. Zijne opvoeding heeft hem vrijzinnige gevoelens ingeboezemd, en hij is daardoor tot de overtuiging gekomen, dat in de vrijheid, de eenige bron der ware orde, de toekomst der volken ligt.

Deze verklaring moet hem de ongenade van de Koningin op den hals hebben gehaald. Naar men verneemt heeft de Infant bevel ontvangen om Spanje te verlaten en zich naar Frankrijk te begeven.

PRUISSEN.

BERLIJN, 29 Maart.

Prof. Piper is van hier naar Belgie en Nederland vertrokken, om een onderzoek in te stellen ten dienste van ons museum van Christelijke oudheden.

— Het wets-ontwerp tot verhooging van den prijs van het zout met 3 th. per ton of 405 ℔, is na eene levendige beraadslaging door de Kamer van Afgevaardigden aangenomen, met 164 tegen 150 stemmen. Dit is eene vergoeding voor de nederlaag door de Regering geleden, ten opzigte van de belasting op de gebouwde eigendommen.

— Van regeringswege is bij de Kamer het wets-ontwerp ingediend, strekkende tot goedkeuring van de overeenkomst tusschen de Duitsche Staten, omtrent een gelijkvormig muntstelsel, aangegaan.

— Hoewel geheel Europa meer en meer tot den vrede geneigd is, heeft de Zweedsche Regering aan de Noorweegsche Storthing een buitengewoon oorlogscrediet van 1 mill. fr. gevraagd, voor de jaren 1857—1860, en nog 2 mill. in geval de oorlog onvermijdelijk mogt zijn. Tot dit laatste zal echter eene nadere goedkeuring noodig zijn.

RUSLAND.

Uit den Caucasus heeft men het berigt ontvangen dat de Generaals Ewdokimoff en Nicolai eene expeditie hebben ondernomen in twee rigtingen, met het doel om door te dringen tot het binnenste des lands en eene onderlinge gemeenschap te vestigen. Nadat de bergbewoners de troepen dikwijls hadden aangevallen, gelukte het hen verscheidene plaatsen te verbranden. De vele aanvallen van alle zijden maakten het den Russen ondoenlijk hun werk voort te zetten, en dwongen hen terug te trekken. Intusschen had men het doel bereikt, om de gemeenschap in die streken te herstellen. Men had in 14 dagen de expeditie volbragt, en telde niet meer dan 50 gekwetsten en dooden, waaronder 1 Officier.

TURKIJE.

Dezer dagen heeft men een treurig staaltje gezien van de wijze waarop sommige zaken in Turkye behandeld worden. De Sultan heeft eene som

van 400,000 piasters geschonken, tot ondersteuning dergenen die onlangs op het eiland Rhodus door eene aardbeving en door de ontbranding van een buskruidmagazijn hulpbehoevend geworden waren. Van hand in hand gaande werd dit geschenk zoo veel verminderd, dat slechts 18,000 piasters het eiland bereikten, en deze som is aan de aanzienlijkste ingezetenen gegeven om hun stilzwijgen te koopen, zoodat er voor de hulpbehoevenden van het hun toegedachte geld niets overschoot.

— De Turksche Gezant te Parijs zal eene vertaling van het Wetboek Napoleon naar Konstantinopel zenden, om te dienen als leidraad voor de aldaar vergaderde Commissie van Wetgeving.

— Omtrent de reis van den Onderkoning van Egypte naar Soedan, eene der meest afgelegene provincien van zijn rijk, verneemt men, dat de Vorst, na naauwkeurig onderzoek van den toestand dier gewesten, eene wijziging heeft gebragt in het bestuur, met name wat betreft de heffing der belastingen. De slavenhandel is, onder welken naam die ook gedreven wordt, door hem afgeschaft, terwijl nog andere maatregelen zijn genomen met het doel om Egypte meer en meer in beschaving te doen toenemen.

(Vervolg der beschouwingen over het N. 1. drukpers-reglement. Zie de N°s. 36 en 37 dezer Courant.)

III.

Wij hadden, zeiden wij, nog iets in het midden te brengen omtrent de *zedelijke ontwikkeling der maatschappij*, die men beweerde dat in hooge mate betrokken zou zijn bij de wetgeving op de Indische drukpers. Zoo wij ons wel herinneren, hebben we dat onderwerp in 1854 aangeroerd in *de Nederlander*, bij gelegenheid van de discussiën over het Indisch Regering-Reglement, en nog heugt ons de heftige tegenspraak die we toen moesten verduren van de zijde van zeer bekwame en zeer ijverige vrienden. De kastijding is bij ons zonder vrucht gebleven. Hoe meer wij opmerken, hoe vaster wij tot de overtuiging komen, dat het schermen, in de politiek, met zekere algemeene gezegden of beginselen nergens anders steun en weerklank kan vinden, dan bij het *Chauvinisme*, zoo als men het in Frankrijk noemt, dat is, bij het zeer middelmatige peil en bij die vulgariteit van de publieke opinie omtrent zulke belangen, die bij de menigte ten minste nog verre is, en steeds blijven zal van een oordeel, dat ontstaan is uit, en gelouterd is door eene grondige en eerlijke discussie. De Staatsman die er zich op toelegt om zijn drijven te doen zegevieren door het opwekken en prikkelen van zoodanige onbestemde opinie, versmoort het kalme onbevangen oordeel. Het is eene fout waarin te dikwijls, helaas! onze partij-mannen vervallen. Van de éene zijde verneemt men telkens, liefde en gehechtheid aan het Vorstelijk Stamhuis en de godsdienstige behoeften der natie; van de andere, ontwikkeling van constitutioneele beginselen. Allerliefst! maar, bij de behandeling van 's lands zaken rust dat alles, zoo als wij zeiden op niets anders, dan op het *Chauvinisme*; met andere woorden, alle die dingen behooren tot de dogmatiek, die, doorgaans transcendentaal hier, even als elders, al zeer onvruchtbaar is, en niets anders dan dweeperij aankweekt, niet zonder gevaar (de geschiedenis leert het) van tot de schroomelijkste uitkomsten te leiden. In Engeland worden meermalen de beraadslagingen over de gewigtigste onderwerpen door die gevaarlijke machine gedreven; die haar gebruiken, speculeren meestal op het goede aandoenlijke hart van de menigte. Zoo ging het met de kwestie van den slavenhandel: die het nog niet weten, gelieven het aangehaalde uit *le Nord* te lezen, in de *Haarlemsche Courant* van heden (27 Maart). Dat zelfde chauvinisme beheerscht in N.-Amerika de slaven-kwestie: de slavenhouders beroepen zich op de ontwikkeling der constitutioneele beginselen en op de Amerikaansche vrijheden!

Maar wij dwalen te ver af. Van hen, die, met het oog op het Indisch drukpers-reglement, spreken van de zedelijke ontwikkeling der maatschappij, zij het ons geoorloofd te verlangen dat zij ons verklaren, welke maatschappij zij bedoelen. Vóór dat wij zulks vernemen, moeten wij het wagen te gissen, dat zij de maatschappij in onze O. I. bezittingen verstaan. Het is mogelijk dat we ons met die gissing bedriegen: maar wanneer wij ze aannemen, verklaren wij dat wij het bestaan eener maatschappij dáár ontkennen. Eene bevolking heeft dan eerst regt op den naam van maatschappij, wanneer zij werkelijk één zamengegroeid en zamenlevend geheel uitmaakt, waarin wel duizenderlei verscheidenheden worden opgemerkt, aan de natuurlijke ontwikkeling verschuldigd, maar die zelve rusten op het gevoel en de erkenning van als onmisbare deelen tot het geheel te behooren, en van die innige onderlinge verwantschap en gelijkheid, die geene onoverkomelijke tusschen beiden geplaatste slagboomen toelaat. Eerst zoodanige toestand eener bevolking kan met regt eene maatschappij genoemd worden; deze alleen kan zich zelf tot staatkundige maatschappij rijp achten, en den Staat aannemen, en den betamelijken invloed op hare Regering vorderen. Van dit alles evenwel bespeuren wij niets in onze O. I. bezittingen: allerminst vinden wij er eene bevolking die met hare Regering, uit haar zelve gesproten, zamenhangt, buiten welk verband wij vooral geene staatkundige maatschappij kunnen verstaan. Deze beschouwing nader uiteen te zetten achten wij onnoodig voor hen, die zich de moeite willen geven juiste berigten omtrent den toestand van zaken in te winnen, in plaats van onze bezittingen te idealiseren. . . . .

Volgt nu daaruit, dat er dáár geen ander object zou zijn, aan hetwelk zedelijke ontwikkeling zou behooren besteed te worden? Zeer zeker, neen! mits men zich maar niet één, maar meer zeer van elkander verschillende en bijna niets met elkander gemeen hebbende objecten voorstelle, vermits de bevolking bestaat uit zoodanige deelen, tegen welke meensmelting, en zamengroeijing de natuur zelve protesteert. Wij staan dus gaarne toe dat er iets ondernomen kan worden tot de zedelijke ontwikkeling van Javanen en Maleijers, die hunne afzonderlijke huishouding hebben; wij twijfelen evenwel of het te ondernemen is ten opzigte van de Chinezen; en wij zouden bijna durven vaststellen, dat de eenige duizenden daar toegelaten Europeanen, of daarmede gelijk gestelden, die ontwikkeling niet behoeven.

Men moge nu deze onze wijze van zien goedkeuren of niet, de bewering evenwel dat die zedelijke ontwikkeling *in eene hooger mate* bij het bewuste reglement betrokken is, mag zonderling schijnen. De schrandere vertegenwoordiger die de uitdrukking bezigde, heeft het voorzeker zóó niet bedoeld; maar men zou er dit stelsel uit opmaken, dat die zedelijke ontwikkeling haar voornamen steun en middel behoorde te zoeken in de verspreiding van datgene, wat in art. 22—28 van het Reglement als schadelijk voor de openbare orde geweerd wordt. Zou het waarlijk met onze schrijvers, drukkers en uitgevers zóó ver gekomen zijn, dat ze, met het loffelijk bedrijf van middelen te leveren dienstig voor zedelijke ontwikkeling, zich in de eerste en voornaamste plaats moesten wenden tot zulk soort van geschriften, dat, met reden, in Indië geweerd wordt? Dan hebben ze, wij moeten het bekennen, al een zeer zonderling denkbeeld van den toestand, van de vatbaarheid, en van de behoefte dier bevolking.

Werpt men ons tegen, dat desniettemin eene vrije en onbelemmerde critiek van de handelingen der Regering heilzaam en noodzakelijk is; wij kunnen dit van ganscher harte toestemmen, maar wij nemen de vrijheid van op te merken, dat de uitoefening van die critiek in Nederland zelf volkomen vrij is, onmiddelijk onder de oogen der Regering komt, en daarom hier veel doeltreffender is. Wij zeggen dit in de veronderstelling dat men daarmede niets anders beoogt dan de bevordering der goede zaak: zoodra er andere oogmerken van materieel of personeel belang bij moeten gelden, dan hebben we niets meer te zeggen.

27 Maart. J. B.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 2^den April 1857, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Bedenkingen omtrent de verordeningen, regelende de plaatselijke belasting op den turf, de steenkolen en het brandhout.
2°. Voordragt ter voldoening der kosten van verpleging in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid.
3°. Aanvrage van Curatoren der Leydsche Hoogeschool omtrent het puin op de Ruïne uitgedolven.
4°. Voordragt omtrent eenen Keurmeester der rijtuigen.
5°. Suppletoire begrooting van het Werkhuis, 1856.
6°. Adres van J. Pont, om te mogen aanplakken op de stads aanplakborden en openbare gebouwen.
7°. Verzoek van Jh^r. W. J. C. Rammelman Elsevier, om continuatie der op hem verstrekte commissie tot het opmaken van een volledig Register der Charters enz.

HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, in dato den 6 Januarij jl., (*Prov.-Blad* N°. 4) betreffende den Herijk der Maten en Gewigten in Zuidholland, en gelet op de voordragt van den Arrondissements-IJker alhier, van den 24 dezer maand, geven mits deze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting te kennen, tot het doen herijken van alle de bereids te voren geijkte Lengte- en Inhoudsmaten en Gewigten, benevens de bij de Inhoudsmaten van drooge waren behoorende strijksels, waarmede deze, overeenkomstig Art. 8 van Z. M. Besluit van den 21 December 1822 (*Staatsbl.* N°. 54), moeten worden afgestreken. En worden zijlieden ten dien einde opgeroepen ter bezorging der gemelde Maten en Gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*; — zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

Voor Wijk I, op den 8 en 9 April.
» » II, » » 14 en 15 April.
» » III, » » 16, 17, 20 en 21 April.
» » IV, » » 22, 23, 24, 27 en 28 April.
» » V, » » 29, 30 April 1, 4, en 5 Mei.
» » VI, » » 6, 7, 8, 11, 12, 13 en 14 Mei.
» » VII, » » 15, 18, 19, 20, 22, 25, 26 en 27 Mei.
» » VIII, » » 28, 29 Mei, 2, 3 en 4 Junij.
» het Buitenwijk op den 5 Junij;

met uitzondering echter van de Goud- en Zilversmids-, benevens de Apothekers-, of Medicinale-gewigten, voor welker herijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden, te weten:

Voor de Goud- en Zilversmids-gewigten, voor
Wijk I, II, III en IV op den 1 April.
» V, VI, VII, VIII en het Buitenwijk op den 2 April.
Voor de Medicinale-gewigten, voor Wijk I, II, III en IV, op den 3 April.
» » V en VI, op den 6 April.
» » VII, VIII en het Buitenwijk op den 7 April,
telken dage des morgens van 9 tot des namiddags 1 ure.

En waarschuwen Burgemeester en Wethouders voornoemd, allen en een iegelijk wien het aangaat, met herinnering tevens aan Art. 2 van Z. M. Besluit, in dato 29 Maart 1827 (*Staatsbl.* N°. 13), om op bovengemelde dagen, na welke de Arrondissements-IJker zich, overeenkomstig Art. 10, der Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 18 Januarij 1822, tot het verrigten van den Herijk naar de Buitengemeenten van zijn Ressort moet begeven, en alzoo buiten de mogelijkheid is, om gereedelijk aan het verlangen der verzuimdhebbenden te voldoen, zich overeenkomstig hunne verpligting omtrent dezen Herijk stiptelijk te gedragen, ten einde buiten bekeuring te blijven; — zullende er, na den bepaalden termijn, ingevolge dispositie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 22 November 1831, geene verlenging van tijd, of zoogenaamde nadagen, gegeven worden.

Wordende aan de belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland, in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel en neringdoende lieden, Fabriekeurs en Ambachtslieden, die in hunnen handel of hun bedrijf, eenige maten of gewigten gebruiken, en de Apothekers of Medicijnbereiders in het bijzonder, aan Art. 3 en 5 van Z. M. Besluit dato 21 October 1819 (*Staatsbl.* N°. 52), bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen Herijk van hetzelve, alsmede aan het Koninkl. Besluit van den 5 Februarij 1826, N°. 153, volgens hetwelk de, bij derzelver eersten IJk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den IJker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders door deze ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter gedurende 1857 voor den IJk der Maten en Gewigten bepaald is de letter [illegible].

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leyd. Cour.* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 28 Maart 1857. VAN LIMBURG STIRUM, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

De VOORZITTER van den Gemeenteraad van LEYDEN,
Gezien art. 31 der Wet van 4 Julij 1850 (*Staatsbl.* N°. 37).
Doet te weten, dat de lijsten der Kiezers voor Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad op heden zijn gesloten, en dat zij van heden af gedurende *veertien* dagen voor een ieder ter Secretarie dezer Gemeente ter inzage zijn nedergelegd, terwijl een exemplaar van ieder op de Kleine Pers van het Raadhuis is aangeplakt.
En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Voorzitter voornoemd,
VAN LIMBURG STIRUM.

Leyden, 31 Maart 1857.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed in den gezegenden ouderdom van 83 jaren, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder CORNELIA SUSANNA DAVIDS, Wed^e. van wijlen den Wel-Ew. Zeer Gel. Heer H. J. van Nouhuys.

H. G. van NOUHUYS, Pred^t.
J. C. van NOUHUYS, Verpkind.
Wed^e. D. P. van NOUHUYS, Roodbard.

Leyden, 30 Maart 1857.

Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed tot onze groote droefheid, na een smartelijk lijden, ons geliefd oudste Kind CORNELIS WILLEM, in den ouderdom van $3\frac{1}{2}$ jaren.

C. W. NAJER.
S. M. NAJER, geb. van den Berg.

Leyden, 31 Maart 1857.

BIJBELLEZING,

op Vrijdag den 3^den^ April 1857, des avonds ten $7\frac{1}{2}$ ure, in het Kerkgebouw der Waalsche Gemeente.

Naar aanleiding van art. 1082 B. W. worden de bekende en onbekende Schuldeischers der onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen van Wijlen DIRK VOORDOUW en LIJNTJE ZWIJNENBURG, verwittigd dat de **Rekening en Verantwoording** dier Nalatenschappen aan hen zal worden gedaan door de Erfgenamen onder voorregt van Boedelbeschrijving, op Maandag den 20sten April 1857, des morgens *elf* ure, ten Kantore van den Notaris M^r. J. M. GORDON, te *Bodegraven*, indien namelijk geen verzet plaats heeft, zullende inmiddels die Rekening, welke geen batig saldo bevat, ten genoemden Kantore ter inzage leggen van den 4den tot den 20sten April 1857.

De **Rekening en Verantwoording** in den Insolventverklaarden Boedel van A. E. VERMIN, vroeger *Winkelier* te *Leyden*, zal door den Ondergeteekende worden gedaan op Maandag den 6den April aanstaande, des voormiddags ten *half elf* ure.

M. E. BOOT, Curator.

De Ondergeteekende zijne **Apotheek** aan den Heer C. WILLEBRANDS met 1^e. April **overgedaan** hebbende, betuigt zijnen welmeenenden dank voor het bewijs van vertrouwen in zoo ruime mate ondervonden, en beveelt zijnen Opvolger in hetzelfde vertrouwen aan.

Leyden, 1 April 1857. L. MEERBURG.

De Ondergeteekende blijkens bovenstaand berigt de **Apotheek** van den Heer L. MEERBURG **overgenomen** hebbende, neemt de vrijheid zich bij zijne geëerde Stadgenooten aan te bevelen, zullende hij steeds trachten zich hetzelfde vertrouwen waardig te maken, dat zijn voorganger in zoo ruime mate mogt ondervinden.

Leyden, 1 April 1857. C. WILLEBRANDS.

De Ondergeteekende, voornemens zijnde Zaturdag 4 April zijn Winkel te sluiten en zich met der woon te vestigen Wijk III. N°. 491, neemt de vrijheid zijne Begunstigers voor het Winkeldebiet te bedanken, maar blijft zich minzaam aanbevelen tot het leveren van een of meerdere **Hazen** van alle sooreen, als ook tot het leveren van **Boter** bij het Vat of in Potten.

Leyden, 1 April 1857. H. NIJKAMP.

Beste **Zaadzeeuwen** en **Zandaardappelen**, tegen 16, 18 en 20 Cent de Vijfkop en *f* 2.40 en *f* 2.70 en *f* 3.— het Mud, te bekomen bij C. van RIJN, op 't Rapenburg, hoek van de Nonnensteeg, tegenover de Academie.

Men verlangt *in Huur*, voor de Zomermaanden, een **alleenstaande Koepel**, gelegen even buiten de Stad *Leyden*. Intendenten gelieve zich met opgave van Stand en Prijs *franco* te adresseren, onder de Lett. **B. O. Z.** bij den Boekhandelaar P. ENGELS, Ruine, te *Leyden*.

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 4den April 1857, des avonds ten 7 ure, bij Opbod en Afslag, van de navolgende HUIZEN en ERVEN, staande en gelegen binnen *Leyden*, als:

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF, hebbende vijf zoo Boven- als Benedenkamers, allen Behangen en waarvan vier van Stookplaatsen zijn voorzien, voorts Keuken, Regen- en Welwaterspomp, Binnenplaats, alsmede Voor- en Achterzolder en verdere gemakken, staande en gelegen aan de noordzijde van den Ouden Rijn, omtrent de Donkebakkersteeg, Wijk VI. N°. 119.

N°. 2. Een HUIS en ERF, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Bakkersteeg, tusschen de Cellebroersgracht en den Delftschen Vliet, Wijk I. N°. 556.

N°. 3. Een HUIS en ERF, staande en gelegen als voren, Wijk I. N°. 558.

Te bezigtigen daags voor en op den verkoopdag.

Zijnde inmiddels nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden*.

Bij de gehoudene Veiling op den 28sten Maart laatstleden aan den Burg alhier, ten overstaan van den Notaris WYNSTROOM, zijn de percelen in Bod gebragt, als:

Het HUIS en ERF en TUIN aan de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 316, op	*f* 2000.—
Het BUITENVERBLIJF om den hoek der Witte Rozenlaan, op	- 1650.—
Verhoogd met	- 250.—
Het HUIS en ERF aan de Oranjegracht, Wijk VIII. N°. 645, op	- 600.—
Het HUIS en ERF daar naast, Wijk VIII. N°. 644, op	- 650.—
Het HUIS en ERF aan de Waardgracht, Wijk VIII. N°. 477, op	- 300.—
Het HUIS en ERF aldaar, Wijk VIII. N°. 497, op	- 250.—
Drie HUIZEN in de Spilsteeg, Wijk III. N°. 491, 492 en 493, op	- 275.—
Het HUIS en ERF in de Sint Jorissteeg, Wijk III. N°. 624, op	- 330.—
Het HUIS en ERF aan de Hoogewoerd, Wijk III. N°. 469, op	- 2200.—
Twee PAKHUIZEN in de Wielenmakersteeg, Wijk III. N°s. 526, 527 en 528, op	- 300.—
En acht HUIZEN, bij en in een Poort aan de Oranjegracht, Wijk VIII. N°. 582, op	- 600.—

Zullende de Afslag en Toewijzing plaats hebben op Zaturdag aanstaande, kunnende inmiddels de percelen nog worden Verhoogd ten Kantore van genoemden Notaris.

Heden Woensdag namiddag ten 5 ure,

verkoopen de Boekhandelaars GEBROEDERS van der HOEK, ten slotte de overige **Dicht- en Letterkundige Werken en Romans**, alsmede de **Mengelwerken**.

NOUVELLE EDITION.

Prix 1 fr., avec 40 **Planches**, sous Enveloppe cachetée.

LA PRESERVATION PERSONNELLE, par le Docteur SAMUEL LA'MERT, 37, Bedford Square, à *Londres*, membre de l'Université d'Edimbourg, de l'Hôpital de Londres, etc. — Cet ouvrage explique les effets résultant des mauvaises habitudes de collège, d'excès de jeunesse et de travaux sédentaires. Il est suivi d'observations pratiques, garanties par 20 années d'expérience dans le traitement des maladies du système génératif.

Traitement par correspondance. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité dans toutes les parties du monde.

La *Préservation Personnelle* est en vente chez H. T. HENDRIKSEN, Librairie, *Rotterdam*, Hoogstraat.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 30 Maart.

Tarwe ging 20 à 30 cts lager traag van de hand; goede en puike *f* 11.— à *f* 11.70, mindere *f* 8.— à *f* 10.75. Rogge 10 cts lager, *f* 6.— à *f* 7.40. Gerst 10 cts hooger; Winter *f* 6.10 à *f* 7.20; dito Zomer *f* 5.10 à *f* 6.60.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte *f* 12.40 tot *f* 13.70. Pruissische Rogge *f* 7.20 tot *f* 8.—

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 30 Maart.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
Nederland, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{1}{16}$	$63\frac{1}{8}$	—
Dito Certificaten	3	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{3}{16}$	—
Dito dito	4	$95\frac{5}{8}$	$95\frac{11}{16}$	—
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	$138\frac{1}{4}$	—	—
O. I. Leening	4	$95\frac{1}{2}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Frankrijk, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Rusland, Obl. hope 1798 en 1816	5	$103\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	$102\frac{5}{8}$	$102\frac{3}{4}$	$102\frac{3}{4}$
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	$92\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840	4	84	—	—
Dito bij stieglitz & C°.	4	$83\frac{3}{4}$	84	$83\frac{3}{4}$
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
Polen, Aandeelen 1836	fl. 500	—	—	—
Dito Obligatiën	4	$77\frac{1}{2}$	—	—
Pruissen, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ pCt.	—	—	—
Spanje, Obligatiën	$1\frac{1}{4}$	$24\frac{7}{8}$	$24\frac{15}{16}$	—
Dito Obligatiën	3	$41\frac{5}{8}$	$41\frac{3}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$38\frac{5}{16}$	$38\frac{7}{16}$	$38\frac{7}{16}$
Bewijzen Coupons		—	—	—
Oostenrijk, W. B bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	$75\frac{3}{4}$	$75\frac{13}{16}$	—
Dito Nieuwe	5	$86\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{2}$	—
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	39	$39\frac{1}{8}$	39
Belgie	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	$4\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{2}$	—	—
Brazilië, 1824 100 £	5	—	—	—
Portugal, te Londen	3	45	$45\frac{3}{16}$	45
Sardinië	5	—	—	—
Peru, Geldleening 1853	$4\frac{1}{2}$	75	$75\frac{1}{4}$	$75\frac{1}{4}$
Venezuela, Obligatiën 6 pCt. nu	$4\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{2}$	—
Grenada, Obligatiën	$2\frac{1}{2}$	$21\frac{3}{8}$	$21\frac{1}{2}$	—
Mexico, Obligatiën 1851	3	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{3}{4}$	—
N.-Amerika, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 4.
De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.90 à 9.80.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.